

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **R. V. U.,** zast. JUDr. Jiřím Vaníčkem, advokátem, se sídlem Šaldova 34/466, Praha 8 proti žalovanému: **Magistrát hl. m. Prahy,** se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, **za účasti osoby zúčastněné na řízení:** M. V., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2017, č. j. 8 A 103/2014 – 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

III. Osobě zúčastněné na řízení **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2014, č. j. S-MHMP 471034/2014, jímž bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 1, odbor občanskoprávních agend, ze dne 3. 3. 2014, č. j. UMČP1 28341/2014; tímto rozhodnutím byl v řízení zahájeném na žádost osoby zúčastněné na řízení M. V., bývalé manželky stěžovatele (dále také „osoba zúčastněná na řízení) podle § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, zrušen údaj o místu trvalého pobytu stěžovatele na adrese P., V. 860/7.

[2] Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel obsahuje dvě podmínky, které musí být splněny současně pro to, aby mohl být údaj místa trvalého pobytu vymazán. Užívací právo k předmětnému

bytu zaniklo stěžovateli na základě rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1, č. j. 11 C 87/2006 – 64, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 13 Co 496/2007 – 89, jímž bylo zrušeno právo společného nájmu stěžovatele a osoby zúčastněné na řízení k bytu na adrese P., V. 860/7; výlučnou nájemkyní bytu byla nadále určena osoba zúčastněná na řízení a stěžovatel byl podle zmíněného rozsudku povinen byt vyklidit a vyklizený předat osobě zúčastněné na řízení do 15 dnů poté, kdy mu bude zajištěn náhradní byt. Námitky týkající se důvodů, pro které stěžovatel byt neužívá, z jakých důvodů jej opustil apod., posoudil krajský soud jako irelevantní, neboť zákon o evidenci obyvatel stanoví stroze podmínku, že občan objekt neužívá, aniž by se zabýval důvody neužívání. Stěžovatel tvrzení, že předmětný byt neužívá, nerozporoval, a krajský soud uzavřel, že podmínka neužívání předmětného bytu byla rovněž splněna. Krajský soud konstatoval, že správní orgány dostatečným způsobem zjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro posouzení věci. Nedůvodnou shledal krajský soud rovněž námitku porušení procesních práv stěžovatele. Nad rámec odůvodnění rozsudku posoudil městský soud jako pro projednávanou věc irelevantní otázku majetkového vypořádání domu v P., který stěžovatel spoluvlastní s osobou zúčastněnou na řízení.

[3] Rozsudek městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel vytýká rozsudku městského soudu nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, zejména nesouhlasí se závěry ohledně splnění zákonných podmínek pro zrušení údaje o místu jeho trvalého pobytu. Stěžovatel je přesvědčen, že při rozhodování o zrušení místa pobytu měly být posouzeny příčiny, které ho vedly k opuštění domácnosti; v řízení tvrdil a bylo prokázáno, že domácnost opustil kvůli konfliktním vztahům mezi rodiči (stěžovatelem a osobou zúčastněnou na řízení), které zatěžovaly především děti. Právo trvalého pobytu je ústavně zaručeným právem a posouzení příčin opuštění domácnosti je pro danou věc významné. Nezákonnost rozsudku spatřuje stěžovatel v tom, že se městský soud nevypořádal s jeho vyjádřením učiněným při jednání před městským soudem, ve kterém poukazoval na exekuční řízení, které je vedeno na návrh osoby zúčastněné na řízení, a jehož cílem je prodat nemovitost na P., do níž byl stěžovatel nucen se odstěhovat z bytu na adrese V. 860/7, P. Nemovitost spoluvlastní stěžovatel a osoba zúčastněná na řízení, soud rozhodl o zrušení spoluvlastnictví prodejem nemovitosti a v současné době exekutor činí úkony k prodeji nemovitosti a reálně hrozí, že stěžovatel „bude bez bydlení“. Stěžovatel je srozuměn s tím, že správní soud rozhoduje podle stavu platného ke dni rozhodování správního orgánu, judikatura Nejvyššího správního soudu ale ve výjimečných případech připouští, aby soud přihlédl k novým skutečnostem a důkazům, které nastaly až po vydání rozhodnutí správního orgánu. Městský soud byl proto podle stěžovatele povinen se novými skutečnostmi zabývat. K uvedenému navrhl stěžovatel jako důkaz zvukový záznam pořízený při jednání před městským soudem. Podle stěžovatele zatížil městský soud svůj rozsudek jak nezákonností, tak nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů a nevypořádání se s námitkami a důkazy stěžovatele. Stěžovatel nesouhlasí ani s tím, jak se městský soud vypořádal s námitkou porušení procesních práv dle § 36 odst. 3 správního řádu, tedy práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí. Městský soud tuto námitku neshledal důvodnou a konstatoval, že stěžovatel nahlížel do správního spisu. Stěžovatel namítl, že nahlížení učinil dne 7. 2. 2014 a

rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo vydáno až dne 3. 3. 2014. Je nerozhodné, zda v mezidobí došlo k doplnění správního spisu nebo ne, rozhodné je, aby stěžovatel věděl, v jaké době bude rozhodnutí správního orgánu vydáno, aby mohl adekvátně reagovat. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu a rozhodnutí žalovaného zrušil, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění rozsudku městského soudu, se kterým se plně ztotožnil a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

[5] Osoba zúčastněná na řízení práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

[6] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu a z důvodů stěžovatelem uplatněných v kasační stížnosti (§109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Vzhledem k tomu, že stěžovatel v kasační stížnosti namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku z nedostatku důvodů a z důvodu nevypořádání se s námitkami a důkazy stěžovatele, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve touto kasační námitkou; bylo by předčasné zabývat se právním posouzením věci, pokud by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné.

[8] Nejvyšší správní soud neshledal námitku nepřezkoumatelnosti důvodnou. Nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52). Takovými vadami rozsudek městského soudu netrpí, naopak vyhovuje všem výše uvedeným kritériím, neboť z jeho odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu městský soud vycházel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku jeho nepřezkoumatelnost nezpůsobuje (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 – 30, nebo ze dne 6. 12. 2016, č. j. 7 As 179/2016 – 37).

[9] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit názoru stěžovatele, že městský soud byl povinen se vypořádat s jeho vyjádřením učiněným při jednání před městským soudem, v němž poukazoval na prodej domu v P., D. 250 v exekuci. Stěžovatel městskému soudu vytýká, že se těmito skutečnostmi nezabýval, ač tak učinit měl. K této námitce je třeba konstatovat, že městský soud při přezkumu vycházel zcela v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu; prolomení této zásady v případě projednávané věci nebylo důvodu, resp. zákon ani takový postup s omezenými výjimkami např. v případě správního trestání ani neumožňuje. Nadto je nutno konstatovat, že městský soud se v napadeném rozsudku obiter dictum vyjádřil i k otázce vypořádání majetkových vztahů k domu na P., když uzavřel, že majetkové vztahy k tomuto objektu nejsou pro přezkum rozhodnutí, jímž byl zrušen údaj o místu trvalého pobytu stěžovatele na adrese P., V. 860/7 relevantní. Nejvyšší správní soud proto uzavírá,

že městský soud se vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatele a především s obsahem a smyslem žalobní argumentace jako celku.

[10] Pokud stěžovatel nesouhlasí se závěrem městského soudu, že důvody pro které opustil a nadále neužíval byt na adrese P., V. 860/7, jsou pro danou věc bezpodstatné, Nejvyšší správní soud se tímto závěrem zcela ztotožňuje; tato námitka je nedůvodná. Ze správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil tyto pro posouzení věci rozhodné skutečnosti:

[11] O zrušení údaje o místu trvalého pobytu stěžovatele na adrese P., V. 860/7, požádala dne 16. 12. 2013 M. V. Svoji žádost odůvodnila tím, že její bývalý manžel (stěžovatel) v tomto bytě nebydlí již 14 let a nemá v bytě žádné věci. Uvedla, že ke zrušení trvalého pobytu se uchýlila proto, že by nerada nesla následky dluhů a exekucí bývalého manžela. Oprávněnost k podání návrhu na zrušení údaje o místu trvalého pobytu stěžovatele doložila nájemní smlouvou ze dne 24. 3. 2009 k bytu. K žádosti dále předložila rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 26. 6. 2007, č. j. 11 C 87/2006 - 64, kterým bylo ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 16. 1. 2008, č. j. 13 Co 493/2007 – 89, zrušeno právo společného nájmu k bytu č. X sestávajícího z jednoho pokoje, kuchyně a příslušenství o výměře 44,20 m^2, situovaného v přízemí domu č. p. X v katastrálním území S. M., na adrese P. 1, V. 7. Jmenovaná se stala výlučnou nájemkyní bytu, stěžovatel byl povinen byt vyklidit a vyklizený předat jí do 15 dnů poté, kdy mu bude zajištěn náhradní byt. V rámci řízení před správním orgánem prvního stupně stěžovatel ve svém vyjádření ze dne 10. 1. 2014 uvedl, že se z bytu odstěhoval v roce 2004. Uvedl, že tak učinil nikoli proto, že by chtěl byt trvale opustit, ale kvůli konfliktním vztahům s bývalou manželkou, které zatěžovaly jejich děti.

[12] Podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, „*rozhodne ohlašovna o zrušení údaje o místu trvalého pobytu, zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část*“. V případě, kdy zrušení údaje o trvalém pobytu požaduje navrhovatel, je povinen podle odstavce 2 citovaného ustanovení existenci důvodů rozhodných pro zrušení údaje o místu trvalého pobytu ohlašovně prokázat. Při aplikaci § 12 zákona o evidenci obyvatel, je tedy třeba posoudit, zda nastaly kumulativně obě zde uvedené podmínky, tedy zda zaniklo užívací právo občana k objektu (či jeho vymezené části) a zda občan objekt (či jeho vymezenou část) neužívá.

[13] Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí městského soudu v tom, že soud v daném případě nepřihlédl k tomu, z jakých příčin opustil byt na adrese P., V. 860/7. Stěžovatel poukazoval na to, že bylo prokázáno, že z bytu byl nucen odejít, ač nechtěl, kvůli konfliktním vztahům s bývalou manželkou.

[14] V projednávané věci je nesporné, že užívací právo stěžovatele k předmětnému bytu zaniklo na základě soudních rozhodnutí, která jednoznačně prokazují zánik nájemního vztahu stěžovatele k předmětnému bytu. Proti tomuto závěru městského soudu stěžovatel nic nenamítal a nezpochybnil jej. Nesporná je rovněž skutečnost, že stěžovatel se z předmětného bytu odstěhoval a nezdržuje se v něm nejméně od roku 2004. Tato skutečnost byla prokázána tvrzením osoby zúčastněné na řízení – navrhovatelky, vlastními

skutkovými zjištěními správních orgánů a především vyjádřením samotného stěžovatele v rámci správního řízení. Je třeba souhlasit se závěrem městského soudu, že z vyjádření stěžovatele je zřejmé, že byt neužíval, nebydlel v něm, žil na jiném místě na jiné adrese a byla tedy splněna druhá podmínka § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatelstva, tj. neužívání předmětného bytu stěžovatelem. Jestliže stěžovatel namítal, že při posouzení splnění podmínky neužívání předmětného bytu mělo být zohledněno, z jakého důvodu předmětný byt neužívá, resp. z jakého důvodu byt opustil, pak Nejvyšší správní soud s tímto názorem nesouhlasí. Podle dikce § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci je třeba akceptovat faktický stav neužívání objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana, bez ohledu na to, proč občan právo na bydlení nerealizuje (nevyužívá). Městský soud proto správně uzavřel, že žalobní argumentace vztahující se k tomu, z jakých důvodů, subjektivních či objektivních, stěžovatel předmětný byt neužívá, resp. zda byt opustil dobrovolně, je pro projednávanou věc zcela nepodstatná.

[15] Stěžovatel dále nesouhlasil s vypořádáním námitky porušení § 36 odst. 3 správního řádu městským soudem. Stěžovatel v žalobě uvedl, že mu dne 4. 2. 2014 byla správním orgánem prvního stupně doručena výzva č. j. UMČP1 17959/2014 k vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí, a to ve lhůtě 7 dnů od jejího doručení. Stěžovatel namítal, že mu správní orgán nesdělil, k jakému datu hodlá vydat rozhodnutí ve věci. Stěžovatel sice nahlédl do správního spisu dne 4. 2. 2014 a dne 7. 2. 2014 se vyjádřil k podkladům rozhodnutí, správní orgán prvního stupně však vydal rozhodnutí až dne 3. 3. 2014 a tento nepředvídatelný postup správního orgánu měl stěžovateli zabránit takřka měsíc činit důkazní návrhy a nahlížet do spisu. Městský soud posoudil námitku stěžovatele jako nedůvodnou a porušení procesních práv stěžovatele neshledal. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem městského soudu ztotožňuje. Ze správního spisu zdejší soud ověřil, že zástupce stěžovatele nahlížel do správního spisu dne 4. 2. 2014, podle protokolu o nahlížení do spisu převzal při nahlížení výzvu k vyjádření se k podkladům rozhodnutí ve lhůtě 7 dnů od doručení výzvy. Podáním ze dne 7. 2. 2017 se stěžovatel vyjádřil k podkladům rozhodnutí. K doplnění správního spisu o další podklady pro rozhodnutí nedošlo a správní orgán prvního stupně následně rozhodnutím ze dne 3. 3. 2014, č. j. UMČP1 28341/2014, ve věci rozhodl.

[16] Podle § 36 odst. 3 správního řádu v relevantním znění platí, že „*nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal*.“ Účelem § 36 odst. 3 správního řádu je tedy dát účastníkovi řízení možnost seznámit se s podklady rozhodnutí. Je na úvaze správního orgánu, kdy na základě úplných podkladů bude připraven vydat rozhodnutí. V daném případě správní orgán využití práva dle § 36 odst. 3 správního řádu časově vymezil lhůtou 7 dnů od doručení výzvy k vyjádření se k podkladům a z jeho postupu bylo zřejmé, k jakému okamžiku bude považovat podklady za kompletní a dostatečné pro rozhodnutí ve věci samé. Tím byl účel § 36 odst. 3 správního řádu naplněn, Stěžovatel svého práva seznámit se s podklady rozhodnutí využil a následně se k nim vyjádřil. Správní spis poté nebyl doplňován, stěžovatel tedy měl faktickou možnost seznámit se s celým spisem, proto nelze dospět k závěru, že by došlo k porušení jeho práva.

[17] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[18] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží; žalovanému žádné náklady přesahující jeho správní činnost nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil; v daném případě tomu tak nebylo, proto soud osobě zúčastněné na řízení náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. července 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu